

МИ
АЛЕКСАНДАР I

по милости Божјој и вољи народној
Краљ Србије

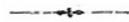
ПРОГЛАШАВАМО И ОБЈАВЉУЈЕМО СВИМА И СВАКОМЕ ДА СМО
ПОТВРДИЛИ И ПОТВРЂУЈЕМО

ПРИВРЕМЕНИ ЗАКОН

О

ПОСЛОВНОМ РЕДУ У СЕНАТУ

ИЗРАЂЕН НА ОСНОВУ ЧЛАНА 106. УСТАВА

Глава I.

Састанци сенатора пре отварања Народног Представништва.

Члан 1.

У очи дана, у који је Народно Представништво сазвано Краљевим указом, сви су сенатори дужни бити у месту, где ће Народно Представништво држати своје седнице, и ту остати и сенатске послове радити све док Народно Представништво не буде закључено, или док његове седнице не буду одложене или Народна Скупштина распуштена.

Члан 2.

На првом састанку (у 9 часова пре подне) свакога сазива Сената заузеће председничко место председник Сената или, ако би он био спречен, први потпредседник Сената.

Секретарску дужност вршиће, као привремени секретари, два годинама најмлађа сенатора.

Члан 3.

Председник, пошто прочита Краљев указ о наменованим доживотним сенаторима, позива све при-

сутне изабране сенаторе, да положи своја пуномоћства на председнички сто, и наређује секретарима да начине азбучни списак о свима пријављеним сенаторима.

За тим извештава председника Министарског Савета и председника Скупштине, да се је Сенат привремено образовао, и шаље министру унутрашњих дела азбучни списак свију пријављених сенатора.

После тога објављује да је први састанак закључен и да ће други заказати, објавом на сенатским вратима, кад добије извештај од Касационог Суда.

Члан 4.

Кад председник Сената добије од Касационог Суда извештај, у коме ће бити назначена имена и број оверених, оспорених и незаконито изабраних сенатора, сазваће други састанак, на коме ће тај извештај саопштити Сенату у целини.

Члан 5.

Ако се после прочитаног извештаја Касационога Суда види да на састанку има према 55. члану Устава довољан број сенатора за решавање, председник ће Сената заказати трећи састанак ради полагања заклетве и ради избора сталних секретара и сенатског домаћина.

Члан 6.

Ако би се пак видело да нема довољан број сенатора, да могу према члану 55. Устава отпочети рад, председник ће састанак закључити и позваће сенаторе да остану у месту сазива све дотле, док не дође довољан број сенатора, или док Касациони Суд не донесе коначно решење о оспореним изборима, или док се накнадни избори не изврше на место оних, чији су избори уништени.

Члан 7.

На трећем састанку сенатори полажу оваку заклетву :

»Ја (име и презиме) заклињем се јединим Богом да ћу Устав верно чувати и да ћу при саветовању и гласању само опште добро Краља и народа у виду имати. И како ово испунио будем, тако ми Бог помагао и овога и онсга света.«

Ову заклетву полагају сенатори пред свештеником и остављају је написану на чување у архиву сенатску.

После тога Сенат бира сталне секретаре и домаћина.

Глава II.

Састав председништва Сената.

Члан 8.

Председништво Сената састављају председник, два потпредседника, четири секретара и један домаћин (квестор).

Секретари и домаћин бирају се из средине Сената, и њихов избор вреди до састанка новог сазива.

Члан 9.

На свима сенатским сазивима једне перпоне Сенату председава председник, кога Краљ именује за ту периоду између доживотних сенатора.

Председника, ако је спречен, у председавању замењују и иначе у дужности му помажу први и други потпредседник, које Краљ именује између доживотних сенатора за исту периоду.

Члан 10.

На редовном или ванредном сазиву, којим се почиње периода Народног Представништва, приступа се избору четири секретара и једнога домаћина одмах чим је утврђено да има довољан број заклетих сенатора.

Сенатори, чија пуномоћства нису оверена или који нису положили Уставом прописану заклетву, не могу учествовати у избору секретара и домаћина,

нити у ком другом сенатском раду, догод се њихова пуномоћства не овере и заклетву не положе.

На осталим редовним или ванредним сенатским сазивима приступа се избору секретара и домаћина одмах на првом састанку, чим председник и привремени секретари заузму своја места, само ако је присутан довољан број сенатора.

Члан 11.

Најпре ће се бирати четири секретара, и то једном листом, за тим домаћин сенатски.

При овим изборима гласање је тајно.

За избор тих чланова сенатског председништва изискује се апсолутна већина гласова свију присутних сенатора.

Ако се та апсолутна већина не добије ни на првом ни на другом гласању, на трећем ће гласању бити довољна релативна већина.

При једнакој подели гласова решиће коцка.

Члан 12.

Чим се Сенат образује, председник ће то саопштити председнику Министарства, председнику Скупштине и министру унутрашњих дела.

Председник Министарства известиће за тим председника Сената, кад ће се Народно Представништво представити Краљу.

Члан 13.

Председника је Сената дужност: да одржава ред и мир у Сенату за време седница; да настојава да се овај закон о пословном реду, као и други закони и уредбе, који се буду односили на сенатски рад, тачно извршују; да даје реч пријављеним говорницима; да поставља питања Сенату о начину како ће се претресати и гласати; да оглашава исход гласања; да води бригу о израђивању одлука сенатских; и да, као представник Сената, говори у његово име у свима службеним пословима и свечаним приликама.

Председник Сената прима и отвара сва писма, која су Сенату упућена; а тако исто у споразуму са председништвом сенатским прима и отпушта чиновнике и служитеље сенатске.

Члан 14.

Председник Сената не може учествовати у дебатама сенатским. Он може једино узети реч да објасни прави смисао питања, о коме се говори, и да позове говорнике да се не удаљавају од питања.

Ако пак председник жели да изложи своје мњење о самом питању, о којем се говори, он ће морати да напусти своје председничко место за све време, док се о томе буде већало, и док се о питању не донесе сенатско решење.

Председник неће председавати само за време претреса и решавања о оном члану о ком он говори; узме ли реч председник у начелној дебати, он неће моћи председавати док се тај начелни претрес не сврши.

Кад председник остави председничко место с тога што хоће да учествује у претресу, или кад је иначе председник спречен да дође у Сенат или да председава, замењиваће га први потпредседник. Ако је и овај у истоме случају, председаваће други потпредседник.

Члан 15.

Дужност је сенатских секретара: да воде записник о дневном реду и да састављају протоколе сенатских седница; да врше прозивку сенатора; да читају Сенату законске пројекте и предлоге и све друге ствари, које треба Сенату саопштити; да воде белешку о одлукама сенатским, о начину и резултату гласања, као и о реду којим се сенатори јављају за реч; да разашилу одборима пројекте закона и предлога и друге акте; да им достављају наредбе председникове и друга саопштења.

Један од секретара, којег буде одредио председник, водећи надзор над целокупним секретарским

радом у Сенату и стараће се да се протоколи и стенографске белешке на време печатају.

Ако би секретари били ма којим узроком спречени да врше дужност, замениће их привремено сенатори, које ће председник Сената одредити.

Члан 16.

Сенатски домаћин (квестор) надгледа све што припада економном одељењу, рачуноводству, раду сенатских служитеља и добром унутрашњем и спољашњем поретку и чистоти.

Он се договара, ако затреба, с домаћином скупштинским о свему оном, што заједнички припада Народном Представништву, а односи се на предмете у првом одељку споменуте.

Домаћин изабран у једном сенатском сазиву остаје у дужности све дотле, док не преда своју дужност (рачунае и материјал) домаћину, који ће се изабрати у другом сазиву.

Ако би се за време одлагања Сената буди којим начином упразнило место сенатског домаћина, замениће га најстарији секретар до новог избора.

Секретари и домаћин могу учествовати у претресу као и остали сенатори.

Глава III.

Адреса и депутације сенатске.

Члан 17.

Нацрт Адресе, коју Сенат има да састави у одговор на престону беседу Краљеву, израдиће један нарочити одбор од 7 чланова.

Овај се одбор бира у седници сенатској једном општом листом и тајним гласањем.

Члан 18.

О нацрту Адресе, коју овај одбор изради и Сенату поднесе, водиће се претрес у начелу и у појединостима.

Нацрт Адресе не може се узети у претрес пре него што протекну 24 часа, од како је напечатана раздата сенаторима, сем ако је Сенат огласи за хитну према одредбама главе IX. овога закона.

Члан 19.

Усвојену Адресу потписаће у име Сената председник, потпредседници, секретари и домаћин.

Депутација сенатска, која ће адресу предати Краљу, биће састављена од председништва сенатског и од 10 сенатора које Сенат избере.

Члан 20.

У свима другим приликама сенатске депутације бирају се листама, пошто је Сенат претходно одредио из коликог ће се броја сенатора депутација саставити. У састав депутације улази председник или, ако је он спречен, један од потпредседника Сената.

Пре него што се Сенат отвори, не могу се никакве депутације бирати.

Глава IV.

Сенатски одбори.

Члан 21.

Сенат ће одмах, пошто је одбор за Адресу изабрао, и пре него што приступи каквом другом послу, изабрати из средине оверених и заклетих сенатора ове сталне одборе :

1. Одбор за буџет и све оне предмете, који стоје у тесној вези с једногодишњим издацима и приходима, као што наређује чл. 62. и 90. Устава ;

2. Одбор за пројекте законске по финансијској и привредној грани државне управе ;

3. Одбор за све остале законске пројекте, који не би спадали у круг рада предњих одбора ;

4. Одбор за испитивање умесности законских пројеката или предлога, који потичу од сенатора ; и за

оцењивање предлога о хитности, и предлога о мотивисаним прелазима на дневни ред;

5. Одбор за молбе и жалбе, у чији круг долазе и молбе сенаторске за одсуство.

Ови одбори остају стални за трајања свега сенатског сазива. Они се бирају тајно.

Члан 22.

У сваком одбору биће по пет сенатора. Али Сенат може и да увећа овај број, ако нарочито реши, или ако то влада затражи.

Члан 23.

Поред ових одбора Сенат може, с пристанком владиним, изабрати нарочити одбор за поједине законске пројекте. У овом случају Сенат ће одредити и број чланова таквоме одбору.

Члан 24.

Председник, потпредседници и први секретар не могу бити бирани у поједине одборе, осем оних случајева, који су за потпредседника изречно предвиђени овим законом.

Члан 25.

Један сенатор може бити изабран у више одбора; али он има права да се одрече осталих избора, ако је пре тога изабран у два одбора, који још нису завршили свој рад.

Члан 26.

Сваки одбор бира из своје средине председника и једног секретара. Председник руководи претресом, одређује време и место састанка, и стара се да одбор поверени му посао што пре сврши.

Секретар води у кратко протокол одборских седница, и записује одлуке и имена присутних чланова.

Члан 27.

Чланови одбора дужни су редовно и на време долазити у одборске седнице.

За оне изостанке, које сенатор није могао пред одборским председником оправдати, не прима дневницу.

Члан 28.

Ако би који члан одбора био спречен за дуже време, или би умро, или би дао оставку на сенаторство, Сенат може на његово место другог изабрати.

Члан 29.

Председник и потпредседници имају приступа у седнице свију одбора.

Одбори могу позивати у своје седнице ради саветовања и друге сенаторе који нису одборници.

У седницама одборским имају право гласа само чланови одбора.

Члан 30.

За саветовање и одлучивање у одборима потребно је присуство већине одборника.

Решење је оно што има апсолутну већину присутних одборника. У случају једнаке поделе гласова решава глас председников.

Члан 31.

Одбори узимају у рад само оне законске пројекте и предмете, који су Сенату саопштени и које је Сенат решењем својим њима упутио.

Члан 32.

Што влада или владин повереник саопште одбору као „поверљиво“, то се има као тајна државна чувати.

Члан 33.

Чланови владе, владини повереници, као и онај сенатор, који је поднео дотични законски предлог,

имају права на реч у седницама одборским. Ако су више сенатора заједно поднели предлог, они ће избрати једнога између себе, који ће говорити у одбору у име њихово.

Члан 34.

Председник одборски дужан је да извести о предмету, времену и месту држања одборских седница сва она лица, која имају права да буду саслушана у одбору.

Члан 35.

Одбори могу општити непосредно с министрима преко свога председника, или преко члана којег буду одредили.

Члан 36.

Председник ће Сената доставити одбору све оне акте што се односе на предмете, који се њему упућују.

Ови се акти враћају председнику Сената са извештајем одборским о поднесеном предлогу.

Сви сенатори могу прегледати те акте, али само у згради сенатској и у време кад то не смета раду одборском.

Члан 37.

Одбори се састају и раде у згради сенатској, у собама нарочито за њих одређеним. Али одбори могу, ако њихов посао буде изискивао, држати своје седнице и у министарствима.

Члан 38.

Кад одбор свестрано претресе предмет, који му је Сенат упутио, и о њему донесе своје закључке, он ће о томе поднети Сенату свој напечатани извештај.

Докле год извештај одборов није коначно редигован и потписан, дотле сваки члан одбора има право, да своје миљење изложи засебно, ако нађе да његово миљење није потпуно изведено, и да затражи да се оно извештају приложи.

Састав и препис извештаја потписују сви одборници без разлике. Али у Сенату могу гласати према добивеном убеђењу приликом сенатског претреса.

Члан 39.

Сенат може, кад који предмет предаје одбору, препоручити да се још с којим одбором у једно састави и ствар испита.

Члан 40.

Одборски акти остављају се при закључењу Сената у сенатску архиву.

Глава V.

Сенатске седнице.

Члан 41.

Председништво Сената, а тако исто и министри и владини повереници имају у Сенату нарочита места.

Члан 42.

Сенат стоји непосредно у вези само с министрима.

Члан 43.

Председник Сената заказује, отвара и затвара сенатске седнице.

Члан 44.

Кад оба дома, по пропису Устава, дођу у заједничку седницу, онда председништво Сената руководи пословима Народног Представништва по одредбама свога пословног закона.

Члан 45.

Сенатска седница може се у заказано време отворити и читање протокола започети, и ако нема у Сенату толико сенатора, колико је потребно за решавање према члану 55. Устава. Али, ако се учине какве примедбе на састав и садржај протокола, о

чему треба Сенат да реши, онда треба причекати да буде довољан број сенатора.

Члан 46.

Седнице су Сената јавне. Али се оне могу претворити у тајне, кад то захте председник Сената, влада или десет сенатора.

Ако су тајност захтевали председник Сената или десет сенатора, Сенат може узети у решавање да ли седнице да остану тајне или не.

Предмети, о којима се буде саветовало у тајној седници, претресаће се, ако буде потребно, и у одборима тајно, и о њима се никоме не сме ништа казивати, осим сенаторима и министрима, или онима, који би од владе били овлашћени.

Ако се о ком сенатору докаже да није очувао тајну, Сенат ће га, ценећи по важности тајног предмета, искључити из своје средине за време трајања једнога или два сазива.

Предавање јавности владиних изјава или предлога у тајним седницама може бити само са владиним пристанком

Члан 47.

Дневни ред утврђује Сенат на крају сваке седнице.

Сваки дневни ред објавиће се објавама у сенатској дворници и на згради његовој.

Члан 48.

Протоколе сенатске водиће редом секретари, сем најстаријег секретара, који се брине о администрацији секретаријата. Протоколи ће се читати у почетку сваке сенатске седнице.

О тајним сенатским седницама водиће се нарочити протоколи, који ће се одвојено чувати, и који ће се по свршетку сазива предати председнику Министарства на чување у тајној архиви.

Члан 49.

Сваки сенатор има право да учини примедбе на садржај протокола. Ако секретар изјави да не прима учињену примедбу и да остаје при својој редакцији, решиће Сенат. Нађе ли Сенат да је примедба основана, секретар је дужан да према њој исправи протокол.

Протокол коначно усвојен потписује председник Сената или онај који је председавао у седници, и они секретари који су га водили.

Ови ће се протоколи печатати у службеним новинама.

Члан 50.

У Сенату имају права да говоре само сенатори, министри и владини повереници.

Они могу говорити са свога места или на говорници.

Члан 51.

Нико не може говорити у Сенату пре него што буде тражио и добио реч од председника.

Члан 52.

Председник даје реч сенаторима оним редом, којим су се за реч пријавили, а министрима, владиним повереницима и извесноцима одборским кад год затраже реч.

Сваки пријављени говорник има право да свој ред уступи другом пријављеном говорнику, сем случаја чл. 59. овог закона.

Члан 53.

За реч се може пријавити сваки сенатор кад се отвори претрес и за време трајања претреса. Ако је на дневном реду законски предлог, пријаве за реч неће се примати пре него што буде прочитан одборски извештај.

Члан 54.

Осим министара, владиних повереника и извештача одборских, о једноме предмету нико не може говорити више од два пута, ако му то Сенат није нарочито допустио.

Председник је дужан у таквом случају тражити од Сената овлашћење да даде и по трећи пут реч пријављеном сенатору.

Претрес у начелу, као и претрес сваког члана у појединостима, сматрају се као предмети за себе.

Члан 55.

Ако сенатор тражи реч ради тога да исправи свој навод, који је погрешно изложен, те је дао повода каквом неспоразуму или изазвао потребу личне одбране, онда ће му се дати реч одмах чим сврши говор онај, који је ту исправку изазвао. Али се говорник тада не може упуштати у препирку или излагање, него само у колико је потребно да исправи погрешно наведене факте.

Члан 56.

Говорник може говорити само о питању које је на дневном реду.

Он је дужан уздржавати се од свега што би пристојност у опште, а тако исто и достојанство Сената, вређало или што би ред кварило.

Ако буде уплетао друга питања у свој говор, председник ће га опоменути да се врати на ствар.

Ако би говорник, пошто је и по други пут опоменут да се врати на ствар, наново говорио о другим питањима, председник ће му закратити реч.

Ако говорник затражи да Сенат о томе реши, Сенат ће одмах, без икаквог говора и објашњења, решити на питање председниково, закраћује ли му реч или не.

Члан 57.

Упадање у реч, прекидање говорника и свака друга манифестација, која спречава слободу говора, забрањује се.

Члан 58.

Нико не сме личност Владаочеву или чланове Дома Владаочева уплетати у сенатске претресе. Нико се не сме о страним владоцима непристојно изражавати.

Члан 59.

Претрес се може закључити кад се исцрпи листа пријављених говорника или и пре тога, кад Сенат изјави жељу, да се претрес закључи, а томе се ни један сенатор не противи.

Ако би се који сенатор противио закључењу претреса, онда се претрес закључује пошто говоре они, који су се јавили за реч, а нису ни једанпут говорили о том предмету.

У овом случају говорник не може уступити реч другоме нити говорити дуже од пола часа.

Члан 60.

Пошто је претрес свршен, може се говорити само о томе, како и којим редом треба поставити питања, која се решавају.

Члан 61.

Ако седница постане бурна, председник ће најпре опоменути Сенат, да ће прекинути седницу, ако се мир не поврати. Не буде ли та опомена у стању да умири Сенат толико, да се говор сенаторов може лепо чути и саслушати, онда ће обуставити седницу за неко време.

По истеку тога времена, седница се наново отвара.

Али, ако се опет понови неред и спречи се гласање или дебата, председник ће затворити седницу и заказати идућу за други дан.

Ако се и у тој седници понове бурни призори, председник ће у споразуму с потпредседницима и секретарима именовати оне сенаторе, који буду највише неред правили, и позвати их да се удаље из седнице. Ако се не удаље одмах, или ако се одмах не поврати ред и мир, председник ће седницу прекинути или за-

творити, а именоване сенаторе уклониће домаћин из сенатске дворнице.

У продужењу седнице или у идућој седници, у којој уклоњени немају приступа, председник ће предложити на колико дана да се искључе именовани сенатори из сенатског рада.

О предлогу се гласа без дебате седењем и устајањем.

На предлог десеторице сенатора могу се такви сенатори искључити и за цели сазив.

Члан 62.

Седнице сенатске затвара председник Сената, али пре тога објављује дневни ред, дан и час идуће седнице.

Глава VI.

Ред послова у седници.

Члан 63.

Кад председник заузме председничко место и кад објави да је седница Сената отворена, приступа се одмах читању протокола последње седнице.

Члан 64.

Пошто се протокол прочита, председник ће питати: има ли ко против протокола што да примети? Ако нико ништа не примети, председник објављује да је протокол примљен.

Ако ко учини примедбу, онда се поступа по чл. 49. овога закона.

Члан 65.

Кад се протокол одобри и потпише, онда председник саопштава Сенату шта је ново дошло, као:
а, молбе и жалбе појединих српских грађана, и то у изводу;

б, законске предлоге владине у целини, сем прилога, који се у њима налазе;

в, предлоге појединих посланика;

г, извештаје о потврђеним законима;
д, хитно дата одсуства;
ђ, молбе појединих сенатора за одсуство, о којима ће Сенат решавати; — и напоследку
е, председник саопштава Сенату све друго што се односи на рад Сената или појединих одбора.
Писма без потписа или с непристојном садржином не заводе се у протокол и не саопштавају се Сенату.

Члан 66.

После тога могу поједини сенатори чинити усмена питања о раду сенатском председнику Сената.

Члан 67.

Кад се и ово сврши, онда поједини сенатори могу чинити кратка питања влади или појединим министрима (члан 91. овога закона); после одговора надлежног министра, саопштава председник интерпелације (чл. 92. ов. зак.), које су упућене влади или коме министру.

Члан 68.

За тим се прелази претресу, али се пре тога приступа прозиву, ако председништво или који сенатор опази да нема довољног броја сенатора за решавање.

Члан 69.

Саопштења од стране владине могу се чинити у свако време сенатске седнице, па ма се дневни ред и прекинуо.

Члан 70.

Дневни се ред не може изменити без пристанка владина и без нарочитог решења сенатског. Ово решење мора имати за себе најмање $\frac{3}{4}$ чланова од свију присутних сенатора.

Члан 71.

Пре него што се седница закључи, решава се о хитности поднесених предлога, ако таквих има, и утврђује се дневни ред за идућу седницу.

Глава VII.

Поднашање и претрес законских пројеката и предлога

Члан 72.

Законске предлоге могу подносити Сенату: Народна Скупштина, преко дотичног министра, и један или више сенатора.

Члан 73.

Законски пројекти или други какви предлози, који долазе од Скупштине, упућују се председнику Сената, који ће их преко секретара одмах саопштити Сенату.

Ако законски пројекти или предлози нису напечатани, а Сенат наводи да би то за сенаторе било подесније, наредиће да се напечатају и раздаду сенаторима.

Члан 74.

Ако затражи влада или десет сенатора да се дотични предлог упути нарочитом одбору, онда ће се о том предлогу гласати без дебате седењем и устајањем. Ако Сенат реши да се упути нарочитом одбору, приступиће се избору тога одбора, пошто је пре тога утврђен његов број чланова. Гласање је тајно и по једној листи.

Члан 75.

Буџет и они једногодишњи закони, који с буџетом стоје у непосредној вези, чим се саопште Сенату, упутиће се финансијском одбору.

Члан 76.

Чим извештај одборски буде готов, председник ће известити о томе Сенат. Овај ће, пошто му извештај одборски буде прочитан, утврдити дан, у који ће се отворити претрес о дотичном предмету.

Ако мањина или који члан одбора имају одвојено мњење, они су дужни написати га и предати одбору, који га мора у целини изнети у свом извештају.

Члан 77.

Извештај ће се напечатати и раздати свима сенаторима. Претрес о предлогу законском не може се отворити пре него што протеку 24 часа, од како је сенаторима раздан извештај, осим случаја хитне природе (глава IX. ов. зак.).

Члан 78.

Сваки ће се предлог читати и о њему гласати двапут.

При првом читању отвориће се начелни претрес о законском предлогу у целини. По свршеном начелном претресу гласаће се поименце: прима ли се предлог у начелу или не?

Ако се предлог у начелу одбаци, престаје о њему сваки даљи говор и решавање. Ако ли се пак у начелу прими, прећи ће се на претрес појединих чланова и предложених измена и допуна.

Члан 79.

Измене и допуне могу подносити у току претреса један или више сенатора, али те измене и допуне морају садржавати потпуну и тачну редакцију целокупног члана, на који се односе, и бити написмено предане председнику.

Предлагач измене и допуне излаже своје разлоге на говорници.

Известилац одборски, или онај члан који га заступа, може му одговарати.

Сенат ће за тим узети предложену измену и допуну у претрес, ако петорица сенатора изјаве да је подржавају. У противном случају прелази се преко ње на дневни ред.

Ако је измена или допуна у току претреса примљена, она ће се упутити на оцену дотичном одбору, ако то буде захтевао извештач или ма који члан владе или Сената или најмање три сенатора.

У том случају одбор је дужан у првој идућој седници поднети извештај да ли да се прими или одбаци предложена измена или допуна. Одвојена мњења појединих одборника не износе се нити се могу претворити у самосталне измене и допуне.

Члан 80.

Кад се сврши специјални претрес, Сенат ће утврдити дан, који не сме бити раније од 24 часа, у који ће се прочитати цео предлог са усвојеним изменама и допунама; а за тим ће се на ново гласати о целом предлогу да ли се прима или не.

Члан 81.

Ако законски предлог буде примљен, председник ће наредити да се верно препише и потребним потписима утврди, па ће га преко дотичног министра упутити Скупштини на даљи поступак.

Члан 82.

Кад Сенат какав законски предлог у начелу одбаци, он му се не може више подносити за време истога сазива.

Исто тако не може Сенат узимати у претрес законски предлог, који је у Скупштини начелно одбачен.

Члан 83.

Једновремено не може се претресати један исти предмет у оба дома.

Члан 84.

Ако Скупштина није усвојила у целини законски пројекат, који је био примљен у Сенату, него је учинила у њему неке измене и допуне, онда ће се учињене измене и допуне, преко надлежнога министра, саопштити Сенату, који ће цео законски пројекат упутити дотичном сенатском одбору, а овај може бити овлашћен да ступи у преговоре са скупштинским одбором, ради споразума.

Члан 85.

Ако Скупштина учини измене и допуне у законском предлогу који је Сенат усвојио, онда ће се у Сенату водити претрес само о скупштинским изменама и допунама.

Ако се оне усвоје, сматраће се да је законски пројекат коначно усвојен, и упутиће се преко дотичног министра на потврду. Ако се не усвоје или се учине неке измене и допуне, упутиће се преко дотичног министра на последње решавање Скупштини.

Члан 86.

Са законским пројектом или предлогом, који је потекао из скупштинске иницијативе, и који је, пошто га је Скупштина усвојила, спроведен преко дотичног министра Сенату, поступиће се онако исто као и с предлогом, који је од владе потекао.

Члан 87.

И влада и чланови Сената имају право повући своје предлоге, пре него што је о њима донета коначна одлука.

Члан 88.

Законски предлог, који је поднесен од једног или више сенатора предаће се на писмено с потписима предлагача председнику Сената.

Предлог мора бити састављен у облику у којем се закони доносе; иначе се неће узимати у поступак.

Овакав предлог председник ће упутити дотичном одбору. Овај одбор испитује да ли има места да се о предлогу решава у Сенату, и о томе подноси образложен извештај Сенату.

По саслушању овог извештаја Сенат, пошто чује и разлоге предлагача, одлучује без претреса хоће ли се или не поднесени предлог узети у даљи поступак. Ако се реши да се узме у поступак, с њиме ће се поступити у свему онако, као што се поступа с владиним законским предлозима.

Члан 89.

Буџет решава коначно Народна Скупштина при другом претресу, ако би га Сенат после првог скупштинског претреса у чему изменио.

Члан 90.

Кад влада буде поднела Сенату на одобрење према члану 13. Устава уговоре, закључене између Србије и страних држава, Сенат неће гласати о појединим члановима уговора нити ће моћи решавати о каквим изменама и допунама.

Ако би се у току претреса учиниле какве примедбе на коју одредбу уговора, онда ће се поводом тих примедба моћи тражити да се та одредба врати одбору.

Усвоји ли Сенат то тражење, одбор ће пре него што се приступи коначном гласању поднети Сенату извештај о свима на тај начин упућеним му примедбама.

Извештајем се може тражити: или да се уговор прими, или да се одложи, или да се одбаци.

Извештај ће се напечатати и раздати сенаторима и Сенат ће моћи наставити претрес и донети коначну одлуку пошто протекну 24 часа од како је тај извештај раздан.

Кад Сенат реши да се уговор одложи, то ће бити објављено овим речима:

„Сенат одлаже одлуку о поднетом му уговору, а међу тим обраћа пажњу влади на ове примедбе (изнети од речи до речи текст тих примедба).“

Глава VIII.

Питања и интерпелације.

Члан 91.

Сваки сенатор има право управљати министрима кратка питања у почетку сваке сенатске седнице, али је пре тога дужан саопштити председнику Сената садржај питања.

После одговора од стране надлежног министра моћи ће говорити само онај који је поставио питање.

Поводом постављених питања Сенат не улази у претрес нити доноси какав закључак.

Члан 92.

Сваки сенатор има право управљати појединим министрима интерпелације.

Интерпелација се мора претходно предати на писмено председнику Сената.

У њој ће бити изложен предмет интерпелисања и то у границама пристојности.

Овако упућена интерпелација завешће се у протокол и прочитаће се на првој идућој седници.

Члан 93.

Пошто Сенат прими изјаву интерпелисаног министра, или кога другог министра који би узео реч у име владе, о дану кад може на интерпелацију одговорити, онда ће Сенат одлучити у који ће се дан претрес о интерпелацији водити. Приликом ове одлуке неће се водити никакав претрес о самом предмету интерпелације.

Ако дотични министар не би могао одмах означити дан, кад може на интерпелацију одговорити, он ће бити дужан учинити то најдаље за пет дана од дана кад је први пут о њој саслушан.

На сваку интерпелацију министар је дужан одговорити, и о свакој се интерпелацији мора одлука сенатска донети у току сазива, изузев случај кад Краљ распусти Народну Скупштину.

Члан 94.

Одлука сенатска, којом се завршује претрес о интерпелацији и прелази на дневни ред, може бити проста или образложена (мотивисана).

Ако је предложен прости прелаз на дневни ред, он ће се морати ставити на гласање пре свију оних, који су мотивисани.

Члан 95.

Ако је одбачен предложени прости прелаз на дневни ред, прелази се на гласање о предлозима за мотивисане прелазе на дневни ред. Ови мотивисани предлози морају бити написмено поднесени председништву и поткрепљени најмање од 5 сенатора.

Али Сенат може одлучити да се мотивисани предлози, пре него што се буде о њима решавало, упуте дотичном одбору, који је дужан поднети Сенату извештај прве идуће седнице.

О прелазу на дневни ред, који је одбор усвојио, гласаће се на првом месту. За тим, ако он буде одбачен, прећи ће се по реду, који Сенат означи, на остале предлоге, све док један од њих не буде усвојен или сви одбачени.

Члан 96.

Влада има право да изјави који ће од предложених прелаза на дневни ред примити као довољан израз поверења Сената према њој.

Члан 97.

Интерпелант може своју интерпелацију повући, све док не буду узети у решавање прелази на дневни ред, који су поводом ње поднесени Сенату.

Глава IX.
Оглашавање хитних предмета

Члан 98.

При поднашању каквог законског пројекта или буди каквог предлога може се тражити да се огласи да је тај пројекат или предлог хитан.

Хитност може тражити Краљевска влада, подносилац предлога, а и сваки сенатор.

Захтев да се какав предмет огласи хитним мора се спровести написмено с разлозима.

Члан 99.

Кад захтев о хитности долази од Краљевске владе или од Народне Скупштине, онда Сенат решава одмах, без одлагања, има ли места захтеву хитности или не.

Ако је захтев о хитности примљен, Сенат ће предмет одмах упутити дотичном одбору на поступак, с препоруком да га што пре узме у разматрање и о њему Сенату поднесе извештај.

Члан 100.

Ако се хитност захтева за предмет, који долази од сенатора, онда сенатор, који предлаже хитност, предаје предлог у руке председнику при отварању седнице. Председник извештава о томе Сенат, а гласање о томе, да ли ће се захтев о хитности упутити на оцену надлежном за то одбору или не, извршиће се на крају седнице, а пре објаве дневнога реда за идућу седницу.

Ако Сенат захтев о хитности упутити надлежном за то одбору на оцену, овај ће бити дужан, да у што краћем року Сенату поднесе извештај о томе, има ли места да се поднесени предлог огласи као хитан или не.

Кад Сенат после поднесеног одборског извештаја реши да се предмет огласи као хитан, поступиће у свему по другој алинеји чл. 99. овог закона.

Члан 101.

Кад дотични одбор поднесе сенату извештај о предмету, који му је као хитан био упућен, председник ће Сената одмах ставити тај предмет на прво место у дневном реду. Сенат ће затим решити хоће ли одмах приступити претресу и решавању без обзира на прописе члана 76., 77. и 80. овог закона.

Члан 102.

Хитност решавања може се захтевати и после поднесеног извештаја одборског о каквом предмету. Ако Сенат такав захтев усвоји решењем, за које су гласале три четвртине присутних сенатора, поступиће се по пропису друге тачке члана 101. овога закона.

Прописи овога члана не могу се применити на извештај одбора, коме је поверено да испита да ли се може предати суду који члан Сената.

Члан 103.

Остали прописи овога закона о претресу поднесених законских пројеката или других предлога важе и за пројекте и предлоге који су оглашени као хитни.

Члан 104.

Ако се је Сенат изјаснио против захтева о хитности, онда се поступа с предлогом као обично.

Глава X.

Сенатске истраге

Члан 105.

Сенат има право истраге у изборним и у чисто административним питањима.

Ове истраге Сенат извршује преко нарочитог свога одбора, изабраног према одлуци његовој једном општом листом у седници сенатској.

Седнице, у којима овај сенатски одбор буде водио истрагу, јавне су, али њих може огласити за тајне било сам Сенат било одбор коме је вођење истраге поверено.

Члан 106.

Сва права, која закони дају иследним судијама односно испитивања оних противу којих се истрага води, позивања и саслушавања сведока и вештака, проучавања докумената и оцењивања свих доказа „за“ и „против“, припадају и одбору сенатском који води сенатску истрагу. Али Сенат може у појединим случајевима ограничити круг рада сенатског одбора својом нарочитом одлуком.

Ако је потребно да се испит или саслушање учини на лицу места, одбор који води сенатску истрагу може своју власт пренети на једног или више сенатора из своје средине.

Члан 107.

Сведоци и вештаци имају у овом случају пред сенатским одбором који води истрагу и пред његовим изасланицима исте дужности као и пред судовима.

Сведоци, вештаци или тумачи који се буду криво заклели пред одбором или његовим изасланицима, као и сви они који су их навели давањем мита или којим другим начином да се криво закуну, казниће се као кривоклетници по одредбама кривичног законика. Све ове случајеве председник ће Сената доставити преко министра правде на даљи поступак надлежној судској власти.

Члан 108.

Сенатска се истрага не може прекидати.

Ако су сенатске седнице одложене или закључене, сенатска истрага ће се обуставити док се ново Сенат не састане. Али Сенат може решити да се сенатска истрага продужи и за време кад Сенат није на окупу.

Члан 109.

Резултат сенатске истраге износи се увек пред сенатску седницу. Сенат може према њему или позвати владу да поднесе извесне предлоге и предузме извесне мере према оптуженом особљу, или, ако би била дела која кривични законик казни, предати их преко надлежних министара судовима на ислеђење и суђење.

Ако суд нађе да ствар није довољно извиђена, може наредити дослеђење.

Резултат истражне сенатске комисије по изборним делима саопштава се Сенату, али се сав истражни материјал, који се односи на правилност избора појединих сенатора шаље, преко надлежног министра, Касационом Суду, да према новом прибраном материјалу подвргне новој оцени избор онога сенатора, у чијем је изборном месту истрага чињена.

Глава XI.

Молбе и жалбе

Члан 110.

Молбе и жалбе, упућене Сенату преко његовога председника, морају бити предане написмено и снабдевене потписима свију молитеља и жалитеља. Иначе их Сенат неће ни испитивати нити што по њима предузимати.

Исто тако не подлеже сенатском разматрању молбе или жалбе, које су од јавних зборована или преко њих упућене.

Члан 111.

Ове ће молбе и жалбе бити упућене одмах одбору за молбе и жалбе, који ће их, по реду којим су стигле Сенату, заводити у један нарочити протокол, у коме ће забележити име, презиме, занимање и стање молитеља или жалитеља, као и у кратко изложити предмет на који се односи дотична молба или жалба. Овај ће протокол сваки сенатор моћи прегледати.

Члан 112.

Оне молбе и жалбе, које се буду односиле на какав законски предлог, или иначе на какав предмет, који се већ претреса у Сенату, упутиће председник одбора за молбе и жалбе оном одбору коме је тај предмет поверен.

Председник одбора за молбе и жалбе, као и председник сваког другог одбора, коме је извесна молба или жалба упућена, дужан је дати на разматрање сваком сенатору ону молбу или жалбу, коју овај буде захтевао.

Члан 113.

Оне молбе и жалбе, које одбор за молбе и жалбе не буде упутио ком другом одбору, поделиће се у три групе:

1. молбе и жалбе за које одбор налази да их треба упутити коме од министара;

2. молбе и жалбе које мисли изнети пред Сенат, не водећи рачуна о томе, да ли их је упутио надлежном министру или не;

3. молбе и жалбе које мисли да није вредно износити пред Сенат.

Ни о једној молби и жалби не може Сенат решавати, односно самога предмета њенога, ако она долази у круг рада појединих министара, а пред њима није била; такве молбе и жалбе одбор ће упућивати надлежном министру.

Одбор је дужан да о оним молбама и жалбама, које неће износити Сенату на нарочито решење, на крају свакога месеца поднесе напечатани списак (по реду пријаве) са кратком њиховом садржином и с побудама и решењима одборским зашто се неће износити.

Члан 114.

Одбор је дужан саопштити сваком сенатору своју одлуку односно оне молбе или жалбе за коју овај буде захтевао.

Сваки сенатор има право да тражи у року од месец дана, од како је одборска одлука о њој до-

несена, да се о извесној молби и жалби поднесе извештај у сенатској седници, па ма каква била одлука одборска о њој. Овај захтев, да се извештај пред Сенат изнесе и прочита, мора се увек испунити, а даље ће се поступити по пропису друге алинеје члана 115. овога закона.

По истеку рока од месец дана одлука одборска да се извесне молбе и жалбе не износе на решење сенатско постаје коначна.

Члан 115

О молбама и жалбама за које је одбор решио да се изнесу Сенату на решење прочитаће се одборски извештај, и пошто се надлежни министар саслуша, Сенат ће о њима донети своје решење.

О оним пак молбама и жалбама, које буду изнете Сенату на нарочити захтев једнога сенатора, те се и о њима извештај прочита, саслушаће се најпре сенатор који је то захтевао, за тим известилац одборски и надлежни министар, па ће после Сенат о њима решити.

И у једном и у другом случају надлежни министар може тражити да му се остави изврстан рок да своје мњење о дотичној молби или жалби изнесе Сенату. Овај рок не може бити дужи од 20 дана.

Члан 116.

Они посебни одбори, којима су биле упућене поједине молбе или жалбе, поменуће у своме извештају Сенату те молбе и жалбе.

Глава XII.

Г л а с а њ е

Члан 117.

Сенат може решавати ако је у његовој седници више од половине целокупнога Уставом одређенога броја сенатора.

Глас се може давати само лично.

За пуноважан закључак потребна је апсолутна већина гласова присутних сенатора.

Кад се гласа о каквом предлогу, па се деси једнака подела гласова, предлог о коме се гласа одбачен је.

Члан 118.

Председништво је дужно уверити се пре приступања к претресу и приликом свакога гласања дали у Сенату има толико сенатора колико је потребно за решавање.

Ако се у самом председништву појаве несугласице око тога питања, или ако пет сенатора изјаве да по њиховом уверењу у Сенату нема довољан број сенатора за решавање, извршиће се прозивка пре него што се приступи гласању.

Ако се не буде могло гласати због недовољног броја сенатора, онда ће се предмет ставити на дневни ред за идућу седницу на прво место.

Члан 119.

Ни један предлог законски не може бити усвојен укупно, ако пре тога сваки члан његов није усвојен посебно.

О предложеним изменама и допунама гласаће се увек пре него што се пређе на гласање о главном предмету.

Члан 120.

Председник одмах оглашује резултат сенатског гласања.

Члан 121.

Гласање у Сенату бива: седењем и устајањем, гласно поименце, листама отвореним (јавно) или затвореним (тајно).

Члан 122.

Гласање седењем и устајањем бива у свима случајевима, у којима није овим законом наређен други начин гласања.

О резултату гласања седењем и устајањем решава председништво. Ако је по његовом мишљењу резултат сумњив, приступиће се новом гласању. Ако и по други пут резултат буде сумњив, приступиће се гласању гласно поименце.

Члан 123.

Седењем и устајањем гласа се на овај начин: Председник позива да устану сви они који гласају противу предлога.

Ако је неко предложио какву измену или допуну у предлогу који је на дневном реду, онда седе сви они који су за првобитну редакцију, а устају они који су за предложене измене.

Члан 124.

Гласање гласно поименце бива:

1) кад се гласа о целокупном законском предлогу;
2) кад гласање седењем и устајањем да сумњив резултат и после другог покушаја, изузев случајеве нарочито предвиђене овим законом;

3) у свима случајевима кад такво гласање захте влада или кад то писменим актом 10 сенатора затраже. Ово се може тражити пре него што се гласању приступило, а такође и одмах после гласања седењем и устајањем, ако се сумња у резултат овога гласања.

Члан 125.

При гласању гласно поименце, један од секретара прозиваће сенаторе поименце, а они ће гласати речима: „за“ или „против“. По свршеној прозивци прозиваће се још једном они сенатори, који се првог пута не буду одазвали, па ће тек после тога председник објавити да је гласање закључено.

Члан 126.

Тајним гласањем гласаће се: при изборима секретара и домаћина и при изборима одбора сенатских.

Ово гласање вршиће се листићима који ће се метати у отворену куверту, нарочито за то спремљену:

Сви листићи, којима се гласа, морају бити једне величине, једне боје и једног облика.

Сенатори ће један за другим, по прозивци секретаровој, спуштати своје листиће у ковчежић, који ће стајати на столу председништва. Гласове ће ове бројати два или, према решењу сенатском, више сенатора, коцком одређених, пред председништвом и Сенатом.

Члан 127.

Ако се не добије одмах у првом гласању апсолутна већина гласова, онда ће се поновити гласање. Ако ни при другом гласању нико не добије апсолутну већину гласова, онда ће се учинити ужи избор између оних, који имају релативно највише гласова. При једнакој подели гласова решиће коцка.

Члан 128.

Сенатори који се уздрже од гласања, дужни су изложити побуде са којих то чине. Њихови се гласови не броје при решавању, али се узима да су и ти сенатори присутни у сенатској седници.

Глава XIII.

Дисциплинарне казне

Члан 129.

Сенату припада искључиво право да у својој седници одржава ред преко свога председника.

Члан 130.

Дисциплинарне казне, којима се могу казнити сенатори, ове су:

- 1) опомена на ред;

2) опомена на ред која се записује у протокол сенатски;

3) одузимање речи;

4) привремено искључење из седница сенатских.

Прве две казне изриче сам председник Сената, а друге две Сенат на предлог председништва или десет чланова Сената.

Члан 131.

Опоменом на ред казниће се сваки сенатор, који буде својим говором или иначе својим понашањем или узвицима у Сенату нарушавао ред и прописе овога закона.

Сенатору опоменутом на ред даће се реч, ако изјави да прима председникову опомену, али моли да објасни свој говор. После његова објашњења председник ће изјавити да ли одржава или повлачи изречену опомену.

Члан 132.

Записаном опоменом на ред казниће се сваки сенатор, који је у истој седници већ двапут раније опоменут на ред.

Члан 133.

Одузимањем речи казниће се:

а) сваки сенатор који би повредио ред, а у истој је седници био кажњен записаном опоменом;

б) сваки сенатор који повреди ред, а већ је раније за време истога сазива био кажњен записаном опоменом на ред;

в) сваки сенатор који нанесе увреду једном или већем броју чланова Народнога Представништва или влади, министру или владином поверенику.

Члан 134.

Казном привременог искључења из сенатских седница казниће се сваки сенатор:

а) који нанесе увреду Сенату или Народној Скупштини, или његовим председништвима;

б) који напада или вређа личност Краљеву, чланове Краљевског Дома или Краљевско Намесништво.

Члан 135.

Сенатор који је кажњен казном привременог искључења из седница сенатских дужан је уклонити се одмах из зграде сенатске, нити ће се у њој појављивати за све време које је казна одредила.

У случају противљења домаћин ће метнути руку на њега и позвати га да се одмах уклони. Не уклони ли се одмах и мирно, председник ће обуставити седницу, а домаћин ће наредити органима који су Сенату стављени на расположење за одржање реда, да га силом уклоне из сенатске зграде.

За све време док траје ова казна, кажњени ће сенатор бити лишен сенаторске дневнице.

Члан 136.

Казну одузимања речи и привременог искључења из сенатских седница изриче Сенат на предлог председника или десет сенатора простом већином гласова.

За казну одузимања речи гласа се седењем и устајањем, а за казну привременог искључења из сенатских седница гласа се тајним гласањем.

Председник или десет сенатора означају у своме предлогу за колико ће седница кажњени сенатор бити искључен из Сената.

Члан 137.

Сенатор противу кога се предлаже казна привременог искључења из сенатских седница има право да говори сам у своју одбрану или да пусти да у његово име говори други сенатор кога он буде одредио.

Члан 138.

И казна одузимања речи и казна искључења из сенатских седница биће увек забележена у протоколу сенатском.

Члан 139.

Ако би који сенатор извршио какво кривично дело у самој згради сенатској, рад ће се сенатски одмах обуставити.

Председник ће одмах известити Сенат о извршеном делу, а дотичног сенатора позваће домаћин на одговор и протоколарно саслушање.

Овај протокол председник ће саопштити Сенату, а ако има места и надлежном првостепеном суду. Суд ће за тим поступити као и да је дело извршено ван зграде сенатске.

Члан 140.

Ако се сенатор оптужује за какво кривично дело, учињено ван зграде сенатске, или се тражи да одговара за пад под стечај или да буде притворен за дугове, судска ће власт поступити према члану 59. Устава.

Сенат ће на истој седници, на којој је саопштена тражња надлежне судске власти да се дотични сенатор узме на одговор, упутити ову тражњу нарочитом одбору сенатском од пет чланова, које Сенат у истој седници бира.

Одбор је дужан, пошто испита основаност тражења, поднети Сенату извештај у року од петнаест дана од кад је изабран. Извештај одборски ставиће Сенат на дневни ред кад протеку 24 часа од дана, кад је сенаторима саопштен и предат.

Глава XIV.

Одржавање реда у згради сенатској.

Члан 141.

Председник Сената дужан је старати се о спољној и унутрашњој сенатској сигурности. А све вла-

сти државне дужне су одазвати се његовом позиву и указати му потребну помоћ да се отклони сваки напад и свака насилна повреда Сенату.

Члан 142.

Никаква оружана сила не може се поставити у згради сенатској, нити у његовом дворништу.

Нико оружан не сме ући у зграду сенатску осим лица која по пропису носе оружје, а која у Сенат долазе по позиву или по сенатском послу (чл. 60. Устава).

Члан 143.

Надзор над одржањем реда у унутрашњости сенатске зграде води искључиво председник у име Сената. Тога ради министар унутрашњих дела одмах у почетку сазива ставља председнику Сената, по његовом захтеву, на расположење потребан број жандарма.

Ови жандарми носеће нарочити видљив знак, који прописује председништво Сената и по коме ће се они увек моћи разликовати од осталих жандарма.

Члан 144.

Нико, ко није сенатор, или ко не припада сенатском особљу, не може ни под каквим изговором остати за време седнице сенатске у сенатској дворници.

Члан 145.

За све време трајања седнице могу остати у Сенату мирно и ћутећи лица, која су дошла на галерије сенатске за новинаре и за слушаоце.

Улазнице за ове галерије издаваће један од потпредседника сенатских.

Члан 146.

Ако би ко од слушалаца давао знаке одобравања или неодобравања, биће одмах удаљен из зграде се-

натске. Не може ли се пронаћи ко је те знаке давао, уклониће се читава група слушалаца из чије су средине знаци изишли.

Члан 147.

Ако би који од слушалаца нарушио ред у Сенату, председник ће наредити да га одмах предаду надлежној власти.

Глава XV.

Одсуство и оставка сенатора.

Члан 148.

Ни један се сенатор не може удаљити из места где је Сенат, док не добије од Сената одсуство.

У изузетним хитним случајевима председник Сената може сам дати до пет дана одсуства сенаторима; он је тада дужан да о томе извести Сенат.

Члан 149.

Молбу за дуже одсуство председник Сената одмах упућује одбору за молбе и жалбе, и овај је дужан да о њој донесе извештај са својим мњењем за идућу сенатску седницу.

Сенат, по саслушању извештаја надлежног одбора, решава о траженом одсуству без претреса.

Један од секретара сенатских, кога председник Сената одреди, води тачан списак о сенаторима који су на одсуству и кад им оно истиче.

Члан 150.

Ако због одсуства или друге немогућности не дође на сенатске седнице толико сенатора, да се према чл. 55. Устава може решавати у Сенату, председник ће позвати да се врати пре истека осуства потребан број сенатора, те да Сенат може решавати. Међу одсутним сенаторима позиваће се најпре они, који су најдуже провели на одсуству.

Члан 151.

Сматраће се као одсутан без добивеног одсуства сваки сенатор, који без икаквог оправдања није долазио на три седнице што иду једна за другом.

Исто тако сматраће се као одсутан без добивеног одсуства и онај сенатор који на позив председника Сената не буде долазио у одбор на седнице, а нема за то никаква оправдања. Секретари појединих одбора, који уносе у записник и имена присутних одборника, дужни су о томе известити председника Сената и домаћина.

Члан 152.

Сенатор неће примати сенаторску дневницу за све време неодобреног одсуства и неоправданих изостанака, а тако исто ни за време одобреног одсуства, ако је оно дуже од пет дана, осим случаја боловања у месту сенатскога рада.

Сенаторска дневница и додатак председнику Сената одређени су чланом 63. Устава.

Члан 153.

Сваки изабрани сенатор може дати оставку на своје сенатско место. Ова се оставка има упутити председнику Сената који је саопштава Сенату. Оставка се неће износити пре него што је пуномоћство таквога сенатора оверено и од Сената примљено к знању.

Глава XVI.

Сенатско особље и рачуноводство.

Члан 154.

Сенатско особље дели се на особље за законодавне и особље за административне послове. И једно и друго стоји под управом председништва сенатског.

Надзор над радом особља за законодавне послове врши најстарији секретар сенатски. Ово особље уре-

ђује протоколе и стенографске белешке о седницама сенатским, и стара се да се законски предлози, пројекти и све друге ствари, за које овај закон наређује, буду на време печатани и раздани сенаторима.

Надзор над радом особља за административне послове врши сенатски домаћин. Ово се особље стара о одржању зграде и намештаја и осталог материјала, о одржавању чистоте у дворници, у згради и у дворишту, о уредном осветљењу и о набавци горива; оно чува и уређује сенатску архиву и сенатску библиотеку, рукује касом сенатском, и стара се о извршењу наредаба које је Сенат или његово председништво издало.

Члан 155.

Домаћин Сената врши поверену му дужност до новог сазива Сената и новог избора домаћина, коме предаје по списку сав материјал и све рачуне сенатске.

За домаћина сенатског може бити изабрат из средине сенатора само онај, који има факултетску спрему. Домаћин сената прима, поред родовне дневнице, и нарочити годишњи додатак у 1500 динара од дана избора до дана предаје дужности другом домаћину.

Члан 156.

Председник Сената, у споразуму с потпредседницима, узеће при отварању седница Народног Представништва потребан број сенатског особља и изврстан број служитеља у Сенату.

Домаћин Сената имаће нарочиту канцеларију у сенатској згради.

Члан 157.

Председништво Сената одредиће награду шефу секретарске канцеларије, стенографима, архивару и осталом сенатском особљу. Оно ће прописати пра-

вила за њихово примање или отпуштање, за њихову канцеларијску службу итд.

Члан 158.

Један одбор од пет чланова, изабран у Сенату тајним гласањем, испитиваће при крају сваког скупштинског сазива рачуне сенатске. Он ће састављати буџет за идућу сенатску годину. У овом одбору председаваће један од потпредседника Сената, кога буде Сенат одредио.

Сви издаци, који се учине у току сенатске године (сазива), подлеже контроли идућег сенатског рачунског одбора. Овај ће нови одбор давати разрешнице особљу сенатском, коме су поверени издаци, вршење набавака и чување материјала.

Глава XVII.

Сенатска библиотека, архива и печат.

Члан 159.

Буџетом Сената одређује се сваке године извесна сума новаца за сенатску библиотеку.

Из те суме набављаће библиотекар, по предлогу домаћинову и по одобрењу председникову, она српска и страна дела, која се покажу потребна за послове сенатске.

Члан 160.

Библиотеком сенатском могу се служити сви сенатори, и то само у згради сенатској.

Друга лица моћи ће се служити библиотеком сенатском, такође у згради сенатској, само по одобрењу председникову.

Члан 161.

Ако се укаже потреба, председништво Сената поставиће једног нарочитог архивара, који ће бити у исто време и библиотекар сенатски.

Члан 162.

У архиви сенатској чуваће се сви акти и протоколи, који се односе било на избор сенатора било на рад Сената и свију његових одбора.

Домаћину и архивару сенатском ставља се у дужност, да прибаве све протоколе и стенографске белешке Народних Скупштина.

Архива стоји под надзором домаћина сенатског. Њом управља архивар.

Члан 163.

Сенат има свој печат с грбом Краљевине Србије и с натписом унаоколо: „Сенат Краљевине Србије“. Овај ће печат бити у величини државног печата.

Сенатски печат ће чувати први потпредседник Сената.

Глава XVIII.

Знак сенаторски.

Члан 164.

Кад су сенатори на окупу за време сазива Народног Представништва, или кад учествују у јавним државним свечаностима, или су у приликама у којима им је потребно да покажу своја сенатска својства, — носе сенаторски знак.

Облик овога знака одредиће председништво Сената.

Закључак.

Члан 165.

Овај закон важи од дана кад га Краљ потпише и у службеним се новинама обнародује.

Препоручујемо свима нашим министрима, да овај закон обнародују и о извршењу се његову старају,

властима пак заповедамо да по њему поступају, а свима и свакоме да се поковају,

29. септембра 1901. год.
у Београду.

АЛЕКСАНДАР С. Р.

(М. П.)

*Видео и ставио државни печат,
чувар државног печата,
Министар правде,*

Драг. Стаменковић С. Р.

*Председник
Министарског Савета,
Министар иностраних дела,*
Д-р. Мих. В. Вујић С. Р.

Министар грађевина,
П. Велимировић С. Р.

*Министар
просвете и црквених послова,*
Љ. Ковачевић С. Р.

*Министар
народне привреде,*
Д-р М. Ђ. Миловановић С. Р.

Министар финансија,
Д-р М. М. Поповић С. Р.

*Министар
унутрашњих дела,*
Н. Д. Стевановић С. Р.

Министар правде,
Драг. Стаменковић С. Р.

*Министар војни,
ђенерал,*
Чед. Миљковић С. Р.

